

אלירז פרץ

תמונה זו היא חלק ממסע התעוזה הממלכתי "יזכור" שנועד על ידי משרד הביטחון.

"...מה אתה? יהודי! חלק מהכלל שמרכיב את עם היהודים.
ולמה אתה נלחם? למען בטחון מדינת ישראל ושלומה!
כי יום לנו שונאים שרוצים למחוק את זהותנו היהודית ובכך
לטשטש את עצמיותנו. ואם אנחנו נשכח ונעזוב את זהותנו לא
תהיה לנו עילה לכך שאנחנו בארצנו, וזו לא תקרא עוד "מולדתנו".
תלמד בזמן שנשאר לך (אם בא לך על שורשיך), כדי שתחזק את
ההבנה שזו אכן הארץ שלך. אינני מודאג, משום שאני יודע
שאהבת עם ישראל וארץ ישראל היא חלק ממך וטבועה בך. אם
תיתקל בקשיים, בשאלות מחשבתיות-השקפתיות והדרך לא
תהיה לך ברורה ולא תמצא תשובה ללמה וזה באמת יפריע לך -
אז זו הכתובת שלי.
בהצלחה בצבא ובכל המשך הדרך,
אלירז פרץ."

/ מתוך מכתב שכתב ליהונתן חברו

**אלירז נהרג בקרב ברצועת
עזה ביום י"א ניסן תש"ע.
בן 32 בנופלו.**

לאלה/ ציון
ואחייבנו/ אהבתנו
ספרו סיפור על שורשי
משפחתכם: איך הם
מחזקים את ההבנה
שארץ ישראל אכן שלנו?

מיליון כוכבים / עמית פרקש

רצית לעוף, רצית כבר הלאה
עם חצי חיוך עלית למעלה
מיליון כוכבים בשמיים
תופסים את הצבע שלך בעיניים
תן רק עוד שנייה אחת לומר לך שלום
רצית לעוף, הלכת רחוק מדי
בתוך הטירוף אין מי שישמור עליי
מיליון כוכבים בשמיים
תופסים את הצבע שלך בעיניים
רצית שנייה אחת לומר לך שלום

לשמיעת השיר לחצו כאן >

או סרקו:

דרור וינברג

תמונה זו היא חלק ממסע התעוזה הממלכתי "יזכור" שנועד על ידי משרד הביטחון.

התפעלתי מהאופן שבו דרור מתנהל בטבעיות עם קצינים בכירים
מצד אחד, ומשתלב בקלות עם החיילים בגדוד מצד שני. הרבה
תמונות שלו צילמתי: לוחץ יד לרמטכ"ל, צ'פחה לאלוף הפיקוד,
חיבוק לרס"ר ו'תיסלם' לחיילי פלוגה מסייעת. אמרתי לו את זה
בסוף הטקס, כשאספתי את הציוד שלי, והילדים עזרו לי בקיפול.
"אתה יודע מה הסוד?" שאל אותי וענה מיד בעצמו, "הגובה שלי".
אני מוכרח להודות שהתקשיתי לרדת לסוף דעתו.
"מי זה ר' אריה לויין אתה יודע?" שאל שוב. לא ממש. "הצדיק
הירושלמי, לא שמעת עליו?" התפלא. כאילו שאני מכיר צדיקים.
"הוא היה אדם גדול, שעסק כל הזמן במעשי חסד. משהו מיוחד.
עזר לעניים, הלך לבקר חולים שאין להם משפחה ואין מי שיבקר
אותם, הלך אפילו לבקר מצורעים." דרור הסתכל עלי, בודק אם
אני איתו. "מספרים עליו שפעם שם לב שאחד ממכריו מתחמק
מלומר לו שלום. ר' אריה התפלא ושאל אותו מדוע. האדם הזה
ענה שהוא מסתובב בלי כיפה והוא מתבייש שר' אריה יראה אותו
ככה. ר' אריה ענה לו בנחת: 'אל תדאג. אני נמוך קומה. אני לא
רואה אם יש לך כיפה על הראש. אני רואה רק עד הלב!"
דרור הסתכל בחיוך לתוך עיני, עיניו שואלות. איזה סיפור מתוק.
"גם אני נמוך קומה", דרור המשיך. "ומר' אריה למדתי שזה יתרון.
בגלל זה אני לא רואה את הדרגות שעל הכתף. אני רואה רק עד
הלב. מי שנותן את הלב - אני איתו."

/ מתוך הספר "וקראתם דרור"

**דרור נהרג בקרב נגד
חוליית מחבלים בחברון
ביום י"א בכסלו תשס"ג.
בן 38 בנופלו.**

לאלה/ ציון
ואחייבנו/ אהבתנו
עשו סבב שבו כל אחד
יאמר איזו תכונה טובה
יש למי שיושב מימנו.

לבכות לך / אביב גפן

לכן הים מלוח
וזו עצוב שלהחזיר ציוד אפשר
לא געגע
לנצח אחי...
וכמו הגלים אנחנו מתנפצים
אל המזח אל החיים

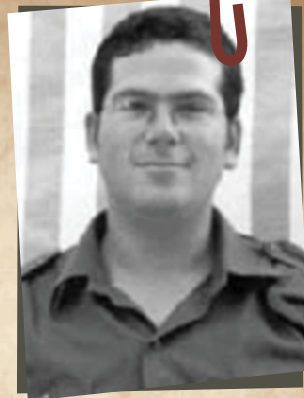
אני הולך לבכות לך
תהיה חזק למעלה
געגעיי כמו דלתות
שנפתחות בלילה
לנצח, אחי, אזכור אותך תמיד
וניכנס בסוף, אתה יודע
יש לי חברים אבל גם הם כבים
אל מול אורך המשגע
כשעצובים הולכים לים

לשמיעת השיר לחצו כאן >

או סרקו:

אלנתן שכטר

עם סיום לימודיו בישיבה התיכונית החליט אלנתן להצטרף, עם עוד כ-15 חברים, להקמת ישיבה גבוהה בתל אביב בראשות הרב חיים גנץ. הוא האמין בחשיבות שבהקמת הישיבה דווקא באזור תל אביב, אשר הלך והתרוקן מאוכלוסייה דתית ומלימוד ואווירה של תורה. אלנתן התמסר להקמת הישיבה, גילה אחריות רבה ונטל חלק פעיל בבנייתה, הן מההיבט הרוחני-לימודי, והן מבחינת הדאגה לצרכים הפיזיים והמעשיים שהיו כרוכים בהתבססותה.

/ מתוך אתר יזכור

אלנתן נהרג בדרך לפעילות מבצעית בלבנון בכ"ו ניסן תשס"א, בן 22 בנופלו.

אלא/ו אביו
ואחייבו/ו אחייניתו
איפה בחיים שלנו
אנחנו מפיצים תורה?
איך אנחנו יכולים לתמוך
בעולמה של תורה?

דמעות של מלאכים

/דן מינסטר, יוני רכטר

דמעות של מלאכים
דמעות שקטות
דמעות יפות ועצובות.
זולגות באופק דמעות
ומחפשות אהה...
מה הן מבקשות? אהה...

דמעות של מלאכים
מדוע הם בוכים המלאכים?
אולי בגלל שזה לא קל
להיות מלאך
בעולם עצוב כל כך
כי כשהמלאכים בוכים...

וגם אנחנו כאן
רוצים לבכות, לבכות איתם
מה לעשות?
רוצים לבכות, והדמעות אינן יורדות,
הדמעות אינן יורדות
כי כשהמלאכים בוכים...

כי כשהמלאכים בוכים
בעולם אחר
אז בעולם הזה
עצוב לנו יותר

לשמיעת השיר לחצו כאן

או סרקו:

דגן ורטמן

דגן נהרג במהלך מבצע "עופרת יצוקה", ב' בטבת תשס"ט, בן 31 בנופלו.

כשהיינו בבה"ד 1, שובצנו לתורנות מטבח יחד. במכנסי ב' של הצבא היה כיס. כס שהגודל שלו התאים בדיוק לספר "אורות" הלבן. ו"אורות" אכן היה תמיד בכיס הזה. זה היה ספר מרופט, בלוי. והוא תמיד הסתובב כשהספר הזה בכיסו. תורנות מטבח. מה עושים? שוטפים כלי ושוטפים את הרצפה. המטבח היה גדול והוא עבד בקצב. בחיים לא ראיתי מישהו שעובד בקצב כזה. זה היה כאילו מישהו יורה עליו. והוא חייב להספיק לשטוף את הרצפה לפני שייכגע מהירי. סיימנו את העבודה חצי שעה לפני הזמן שתוכנן. ודגן בתוך שנייה כבר בצד, פתח את "אורות" ולמד.

/ מתוך עדותו של עומר האן, חבר מקורס קצינים

אלא/ו אביו
ואחייבו/ו אחייניתו
מה אנחנו אוהבים
ללמוד יחד? מתי
אנחנו לומדים את זה?

החול יזכור /נתן יונתן, נחום היימן

החול יזכור את הגלים, אבל לקצף אין זכור
זולת ההם אשר עברו עם רוח לילה מאחר
מזיכרונם הוא לעולם לא ימחה.

הכול ישוב אל המצלולות זולת הקצף הלבן.
נרות הלילה דעכו, הידידות, האהבה
הנעורים שבאו פתע אל סופם
הנעורים שבאו פתע אל סופם.

הכול ישוב אל המצלולות...
היו שם קונכייות ריקות שנהמו קינה של ים
ובית עלמין על הגבעות
ושניים שחלפו דומם
בין החצב והקברים והשקמה.
הכול ישוב אל המצלולות...

כמוהו גם על חוף ליבם רטט אז משהו חיוור
והם רשמו בתוך החול כשהירח העובר
האיר פתאום פנים זרות ושחוק רפה.

לשמיעת השיר לחצו כאן

או סרקו:

שמואל חזיתי

דב נהרג במהלך מלחמת יום הכיפורים, ב"א בתשרי תשל"ד. בן 22 בנופלו.

דב אינדיג

"...שמחתי לקרוא שאתם לומדים הרבה תנ"ך, גם אני משתדל ללמוד בקביעות בכל יום לפחות פרק תנ"ך אחד (בנוסף לפרשת השבוע). אני מסכים איתך שללמוד תנ"ך כמו שלומדים ממצא ארכיאולוגי זה משעמם. בשבילי כל פרק, כל פסוק בתנ"ך אומרים לי מה אני צריך לעשות ואיך אני צריך לחיות כיהודי טוב כאן ועכשיו.

כך אני משתדל ללמוד את התנ"ך. התנ"ך הוא בשבילי ספר חיים אקטואלי ולא רק ספרות עתיקה, כי אני מאמין, שמתגלה בו דבר אלוקים לאדם, שהוא נצחי כמו שאלוקים נצחי".

/ מתוך מכתב שכתב דב לטליה, בת קיבוץ שהתעניינה ביהדות המופיע בספר "מכתבים לטליה"

לאה אביגיל
ואחיינו שלמה

איך אנחנו יכולים להפוך את התנ"ך לאקטואלי יותר, ולא רק ספרות עתיקה?

הנסיך הקטן
/הזוננו גפן, שם טוב לוי
כגשתי אותו בלב המדבר יפה שקיעת שמש ללב עצוב ציירתי לו עץ וכבשה על נייר והוא הבטיח לי שישוב
הנסיך הקטן מפלוגה ב' לא יראה עוד כבשה שאוכלת פרח וכל שושניו הן קוצים כעת וליבו הקטן קפא כקרח
ואם אי-פעם תגיעו לכאן תדעו שכאן הוא חרש צנח וקול הנפילה מעולם לא נשמע בגלל החול הרך

היה אם יופיע שם ילד אחד שפניו שוחקות ושיער לו זהב תדעו שזה הוא והושיטו לו יד ולטפו את אבק המדבר מעיניו
ואז תעשו עימי חסד קטן כתבו נא מהר לכל אימותינו שירווח להן קצת ויפוג צערן הנסיך הקטן חזר אלינו

הנסיך הקטן ...
כגשתי אותו בלב המדבר...

לשמיעת השיר לחצו כאן >

או סרקו:

הרב אלי ודינה הורביץ

הרב אלי ודינה הורביץ נרצחו באירוע חדירת מחבלים לביתם בד' באדר התשס"ג.

"שניהם לימדו בהרבה בהרבה מקומות בארץ. חוץ ממה שהם לימדו, הם קירבו הרבה הרבה אנשים שממש גרו אצלם בבית. עכשיו שהם נרצחו יהיו הרבה אנשים שירגישו שממש נרצחו להם ההורים. תלמידים, אנשים ממקומות אחרים, שהם ממש אימצו אותם, גידלו אותם...חוץ מזה שהיא לימדה מוזיקה היא לימדה גם תורה גם באולפנה בקרית ארבע, גם במדרשה לבנות בקרית ארבע... גם כתבה מאמרים בתורה, גם המוזיקה שלה הייתה מוזיקה מיוחדת. הייתה אישיות מאוד מיוחדת."

/ מתוך דברי הספד של הרב בלייכר על הזוג

לאה אביגיל
ואחיינו שלמה

עשו סבב שבו כל אחד יאמר להורים תודה על משהו שהם עושים למעננו.

זה לא אותו העמק...

וכל מה שהיה אולי יהיה לעד זרח השמש שוב השמש בא עוד השירים שרים אך איך יוגד כל המכאוב וכל האהבה

החיטה צומחת שוב
/דורית צמרת, חיים ברקני
שדות שפוכים הרחק מאופק ועד סף וחרובים זזית וגלבוע ואל ערבו העמק נאסף ביופי שעוד לא היה כמוהו.

זה לא אותו העמק, זה לא אותו הבית אתם אינכם ולא תוכלו לשוב השביל עם השדרה, ובשמיים עיט אך החיטה צומחת שוב

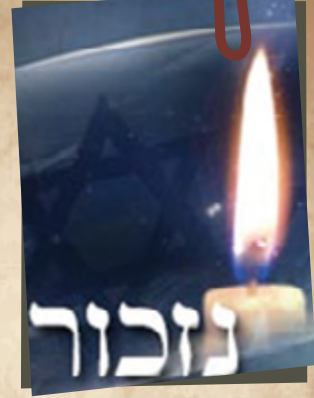
מן העפר המר העיריות עולות ועל הדשא ילד וכלבו מואר החדר ויורדים לילות על מה שבו ומה שבליבו

הן זה אותו העמק, הן זה אותו הבית אבל אתם הן לא תוכלו לשוב ואיך קרה, ואיך קרה ואיך קורה עדיין שהחיטה צומחת שוב

לשמיעת השיר לחצו כאן >

או סרקו:

עמנואל מורנו

מספר שעות לפני הפעולה דיברנו על כל מיני מקרים שונים שיכולים לקרות לנו ומה נעשה בכל אחד מהמקרים. בעקבות תקרית המטוס המצערת שקרתה שבועיים לפני כן, שבה נורה טיל על מסוק ונהרגו בו חמישה חיילים, נוצר איזה חשש מהטיסה במסוקים מעל לבנון. בעקבות כך שאל אותי עמנואל: "מה אתה עושה במידה וחס וחלילה המטוס שלנו חוטף טיל ונשארות לך חמש שניות לחיות על ההתרסקות?" עניתי לו: "לא יודע. אני משער שאהיה מאוד עצוב ומכוחד, אעצום עיניים ואחכה שזה ייגמר כמה שיותר מהר ובלי הרבה כאב". עמנואל חשב רגע ואמר: "מה שני אעשה זה מה שאתה צריך לעשות. זה להגיד 'שמע ישראל'". הסתכלתי עליו ואמרתי לו: "מה זה יתן לך? הרי בכל מקרה שנייה אחרי זה המטוס יתרסק וכולנו נמות". ואז אמר לי עמנואל משפט שמלווה אותי עד עכשיו וימשיך ללוות אותי כל חיי: "אם לאדם נשארות חמש שניות לחיות ועדיין יש בשניות האלה משמעות לחייו ושאיפה למה שאחריהם, משמע שלכל החיים שלו יש משמעות."

סיפור שסיפר עליו חברו למבצע שבו נהרג

עמנואל נהרג במהלך מלחמת לבנון השנייה, כ"ה באב תשס"ו. בן 35 בנופלו.

למה דווקא אמירת "שמע ישראל" מסמנת שהחיים שלנו מלאי משמעות?

כשהלב בוכה / יוסי גיספן, שמואל אלבז

כשהלב בוכה רק אלוהים שומע הכאב עולה מתוך הנשמה אדם נופל לפני שהוא שוקע בתפילה קטנה חותך את הדממה.

שמע ישראל, אלוהיי, אתה הכול יכול נתת לי את חיי נתת לי הכול בעיני דמעה, הלב בוכה בשקט וכשהלב שותק הנשמה זועקת.

שמע ישראל, אלוהיי, עכשיו אני לבד חזק אותי, אלוהיי, עשה שלא אפחד הכאב גדול, ואין לאן לברוח עשה שייגמר כי לא נותר בי כוח.

כשהלב בוכה הזמן עומד מלכת האדם רואה את כל חייו פתאום אל הלא נודע הוא לא רוצה ללכת לאלוהיו קורא על סף תהום

לשמיעת השיר לחצו כאן >

או סרקו:

אבישי נרצה מירי מחבלים בדרך לביתו בבית חג"י, כ"א באלול תש"ע. בן 24 בנופלו.

אבישי שינדלר

הוא בא אליו באיזה בוקר אחד ואומר לי: "תכסנו משהו חדש שפספסנו" איך יכוח להיות שפספסנו? למדנו את כל הגמרא פעמיים, שלוש, רש"י, תוספות, הכול! מה עוד אפשר לעבור שלא עברנו? ואז הוא עושה לי: "מה אתה חושב שהסוגיה אומרת לנו?" אני מסתכל כולי בשוק. טוב, מה אומרת לנו? ואז הוא מסתכל עליי, מישיר מבט, אומר: "בוא נלמד עוד פעם מההתחלה". למדנו רק את הגמרא. ואז הוא אומר לי משפט שעד היום הולך איתי: תראה כמה היה חשוב לגמרא שמה שאתה מוציא מהפה שלך יהיה הדבר הכי נקי שאפשר".

/ יובל אהלי, חברותא של אבישי

למה היה לאבישי חשוב להבין "מה הסוגיה אומרת לנו?"

מי שחלם / ידיד מנוסי, יוחנן זראי
מי שחלם לו ונשאר לו החלום מי שלחם הוא לא ישכח על מה לחם מי שנשאר ער כל הלילה עוד יראה אור יום מי שהלך הוא לא ישוב עוד לעולם

מי שהבטיח לא הניח את חרבו מי שקראו לו הוא צעד בראש כולם מי שאהב לו עוד צפיות לו אהבות רבות מי שהלך הוא לא יאהב עוד לעולם.

וההרים עוד בוערים באש זריחות ובין ערביים עוד נושבת רוח ים אלף פרחים עוד משמחים כל לב בשלל פריחות מי שהלך הוא לא יראה זאת לעולם.

מי שחלם והתגשם לו החלום מי שלחם עד ששמע קול מנצחים מי שעבר את כל הלילה וראה אור יום הוא לא יניח שנשכח את ההולכים

מי שהבטיח זכה גם לקיים מי שהצליח לחזור מן הדרכים מי שכאב אבל הבין שהכאב אולם הוא לא יניח שנשכח את ההולכים.

וההרים עוד יבערו באש זריחות ובין ערביים תנשב עוד רוח ים אלף פרחים עוד יפרחו בין ובתוך שוחות הם שיעידו כי זכרנו את כולם.

לשמיעת השיר לחצו כאן >

או סרקו:

שמואל אלבז

עמיחי מרחביה

"שמחתי לשמור עם עמיחי. כך ציפו לי שעתיים ויותר של שיחות על מגוון נושאים מרתקים: חיי הישיבה אל מול הצבא, מצב הנוער הדתי-לאומי, כיצד צריך צבא יהודי להיראות, מה אפשר לשפר בפלוגה, איך מחזקים את ההתיישבות, חידוש תורני שלמדנו, ועוד... כל נושא שעלה התפתח לדין מעניין, ולעמיחי הייתה יכולת להעניק תובנות חדשות בכל נושא. הן נבעו גם מדע רחב, תורני וכללי, וגם מחשיבה מעמיקה ומקורית. הייתה לעמיחי יכולת לנתח אירוע או תופעה בהקשרים רחבים יותר, יכולת לדאות במחשבתו מעבר לגלוי ולברור... סייעת רבות להשכנת שלום בין החיילים. היית רגוע ושלן, וכאשר נתקלנו בקשיים תמיד היית זה שדאג להכניס את הדברים לפרופורציות הראויות. בסוף האימון המתקדם נבחרת, לא במפתיע, לחייל מצטיין מחלקתי".

/ מתוך דברי עשהאל לובוצקי, חברו

עמיחי מרחביה, נהרג במלחמת לבנון השנייה, א' באב תשס"ו. בן 24 בנופלו.

אלא/גיון
ואת ליבוי/למתי
מה יכול לעזור לנו להתבונן בחיים בעיניים חיוביות?

אצלנו בגן יש הרבה חבורות יש כאלה נחשבים יש כאלה שפחות אבל מי לא שמע על קופצי הנדנדות מריעים להם כפיים מלמדים אותם לנחות מורמים על נס הדגל גאווה כל האזור רק לפעמים כשהם קופצים רחוק הם שוכחים לחזור

אז בלילות קרים...

אצלנו בגן נפרדים בשמחה כי היום לא ארוך ונפגשים שוב מחר חוץ מאלה שפּתּאום לא חוזרים יותר לגן אמרו לי שהם רק עברו דירה מעבר לענן

לשמיעת השיר לחצו כאן >

שירי אביאל

אצלנו בגן / יפתח קרזנר
אצלנו בגן יש המון ילדים את חלקם אני אוהב את חלקם אני לא מכיר אבל מי לא שמע על האומץ של רן הוא הכי מהיר בחול הוא הכי חזק בגן אבל יש לו סוד אחד שפחד הוא לגלות שהוא כל כך מאוהב באחת הילדות

אז בלילות קרים עם פנס מתחת לשמיכה הם מדברים והוא מגלה לה מה היא בשבילו כל עולמו מוגן מתחת לשמיכה